

Klápště, Jan

Oldřich Kotyza : 5. února 1963 – 26. ledna 2021

Archaeologia historica. 2022, vol. 47, iss. 1, pp. 392-400

ISSN 0231-5823 (print); ISSN 2336-4386 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.76657>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220913

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Oldřich Kotyza

5. února 1963 – 26. ledna 2021

Odborná dráha Oldřicha Kotyzy působí jako přímka, bez zákrutů či zvrátů. V letech 1982 až 1986 vystudoval na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy archeologii a v roce 1987 nastoupil do Oblastního muzea v Litoměřicích, s nímž zůstal neoddělitelně a trvale spojen. Během studií úspěšně budil dojem „nezbedného žáka“, s obvyklou cigaretou zavěšenou na dolním rtu, hbitě ovládanou během konverzace. Diplomovou prací ale předložil jasný důkaz vážnosti a hloubky svého zájmu. Jeho *Říční rybářství od neolitu do raného středověku na teritoriu střední Evropy se zvláštním zaměřením na území Československa* se vymykalo z navyklého tematického spektra, bylo výjimečně širokým časovým rozpětím i snahou spolu s archeologií využít další poznávací cesty, především etnografii a písemné svědectví. V záplavě publikací všeho druhu se ještě po dlouhých letech lze podívat nad tím, že zrovna tahle třídílná diplomová práce uvázla ve verzi vytukané na psacím stroji.

V litoměřickém muzeu na Oldřicha Kotyzy čekala dráha regionálního muzejního archeologa působícího v součinnosti s archeologickým pracovištěm v Mostě, tak či onak spravujícím archeologii severozápadních Čech. V tomto ohledu navazoval na jedinečnou litoměřickou etapu Milana Zápotockého, ohraničenou lety 1960 až 1973. Zároveň ale Oldřich Kotyza vstoupil do vzácně inspirativního mediévistického prostředí, v němž se setkával (a v restauraci U Petříků čas od času utkával) s Jindřichem Tomasem (1927–2010) a Janem Smetanou (1940–2014). Začínající muzejník brzy s oběma spolupracoval a publikoval. Velmi podstatně se Oldřich Kotyza podílel na přípravách výboru studií Jindřicha Tomase *Od raně středověké aglomerace k právnímu městu a městskému stavu* (Litoměřice 1999), díky němuž se Jindřich Tomas konečně i v širším vnímání zařadil mezi naše přední mediévisty druhé poloviny 20. století. Když Jindřich Tomas uslyšel, že poděkování náleží hlavně Oldřichu Kotyzovi, neboť v čase nespavosti přepsal všechny jeho studie, radostně konstatoval, že Oldřichovi děkovat není potřeba, protože je workoholik. Vrcholem éry litoměřické mediévistiky utvářené Oldřichem Kotyzou, Janem Smetanou a Jindřichem Tomasem se staly monumentální *Dějiny města Litoměřic*, sestavené touto trojicí spolu s kolektivem autorů a vydané v roce 1997. Podle důvěryhodného podání byla objemná monografie hotova „do roka a do dne“ od jejich silvestrovského úradku. Po několika letech Ilona a Oldřich, manželé Kotyzovi, přidali elegantní knížku *Litoměřice*, vybavenou úvodní studií a vydanou v edici Zmizelé Čechy nakladatelství Paseka (Praha – Litomyšl 2011).

Oldřich Kotyza, narozený „na Mělníce“, byl svým badatelským zájmem zakořeněn v nevelkém kusu Polabí, v němž se vždy dařilo archeologům a historikům, ale veden vědomím souvislosti začleňoval důkladnou regionální znalost do širokého poznávacího kontextu. Určující význam pro utváření jeho přístupů měla první polovina 90. let. Sidelně archeologický zájem ho přivedl k problematice zanikání vsí, která na Litoměřicku souvisí s povodňovým nebezpečím, a tím i s historickou klimatologií. V dalších krocích mu významně pomohl Karel Pejml (1918–1992), vynikající meteorolog a klimatolog, ale také zkušený popularizátor svých oborů,

Oldřich Kotyza 20. 2. 2020, Oblastní muzeum v Litoměřicích. Foto Pavlína Gutová.

který jako pracující důchodce docházel do litoměřického muzea. Všechny tyto souvislosti napomohly k rychlému badatelskému startu Oldřicha Kotyzy, završenému intenzivní spoluprací s Rudolfem Brázdilem, fyzickým geografem působícím na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity. Pro historickou klimatologii bylo badatelské spojení oborově různorodé dvojice neobyčejně šťastné a produktivní.

V roce 1990 *Archaeologia historica* uveřejnila jeden z prvních textů Oldřicha Kotyzy o historické klimatologii a o pět let později spolu s Rudolfem Brázdilem v prestižní curyšské řadě vydali monografii *History of Weather and Climate in the Czech Lands I (Period 1000–1500)*, která se u nás stala pilířem historické klimatologie daného období. Na tento počín navázalo sedm monografií vydaných v Brně, na nichž se Oldřich Kotyza významně podílel. Souběžně přibývaly další a další impaktované i neimpaktované studie a články. V jejich často početných autorských kolektivech se setkávaly špičky evropské i americké historické klimatologie, vesměs z pracovišť zvučných jmen, mezi nimiž se skvělo „Regional museum Litoměřice“. Publikační spektrum historické klimatologie Oldřicha Kotyzy bylo značně široké, spolu s Rudolfem Brázdilem danou problematiku srozumitelně a opakovaně objasnil naší historické a archeologické komunitě, psal recenze o stěžejních dílech evropské historické klimatologie. A samozřejmě o svých tématech rád a neobyčejně živě diskutoval. Býval to svátek zazvonit u dveří litoměřického muzea a vystoupat po úzkých schodech do potměšlé místnosti překypující knihami, úvodem se utkat v razantním žertování a potom vděčně naslouchat někomu, kdo pokaždé díky své důkladně promyšlené argumentaci ví už zas o něco víc. Jak jen se tohle lišilo od proslulů všeználků, kteří na požádání pohovoří o čemkoli (i na ně Oldřich Kotyza pamatoval svou proslulou květnatou mluvou).

Historická klimatologie ale vždy tvořila jen část působnosti Oldřicha Kotyzy a byla úzce spojena s jeho dalšími badatelskými zájmy. Jestliže poznáváním lokálních a regionálních témat dokázal vstupovat do podstatně širších souvislostí, k podobným výpravám směřoval i jeho zájem o vodní živel. Nemohl se proto minout s problematikou počátků mostů a vodních mlýnů, oběma tématům věnoval závažné studie. Z textů, které ještě čekají na vydání, zvlášť připomeňme kapitoly o roudnickém středověku napsané pro *Dějiny města Roudnice nad Labem* (ed. M. Trefný).

Oldřich Kotyza se věnoval regionální archeologii a historii, nacházel a řešil závažná témata, v prestižních klimatologických časopisech se zařadil mezi nejpřednější z předních badatelů, podílel se na úctyhodné řadě monografií. Pokud se dnešní hodnocení odborné činnosti opírá o body za impaktované publikace, mohl tyto body rozdávat, v Oblastním muzeu v Litoměřicích se na ně nehrálo. Slovy ale nepostihneme to, co přetrvává v naší mysli – Oldřich Kotyza byl výjimečnou osobností s přátelsky vstřícnou povahou a s podmanivou radostí z poznávání.

Jan Klápště

Oldřich Kotyza – výběrová bibliografie vydaných prací

Archeologie a dějiny regionální

1. Monografie

Blažek, J.–Kotyza, O., 1995: *Archeologická sbírka Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích II. Fond Městského muzea MUDr. Václava Paříka v Třebenicích*. Teplice: Regionální muzeum Teplice. 62 s.

Kotyza, O.–Smetana, J.–Tomas, J. (edd.), 1997: *Dějiny města Litoměřic*. Litoměřice: Městský úřad. 480 s.

Autorský podíl:

Blažek, J.–Kotyza, O., 1997: *Na úsvitu dějin*, 47–58.

Kotyza, O.–Meduna, P.–Tomas, J., 1997: *Na prahu středověku*, 59–74.

Kotyza, O.–Meduna, P.–Tomas, J., 1997: *Přemyslovské raně středověké Litoměřice*, 75–104.

Kotyza, O.–Macek, P.–Šafránek, V.–Tomas, J., 1997: *Od vzniku právního města k městskému stavu*, 105–148.

Kotyza, O.–Mikušek, E.–Smetana, J.–Tomas, J., 1997: *Svědectví pramenů v jejich znění (805–1945)*, 351–392.

- Kotzya, O.–Mikušek, E.–Smetana, J., 1997: „*Všichni dobří rodáci...*“, 393–418.
- Kotzya, O.–Smetana, J., 2000: *Litoměřicko a Podřipsko v českých dějinách*. Vlastivědná encyklopedie okrese Litoměřice. Svazek I. Litoměřice: Okresní úřad Litoměřice. 140 s.
- Štekl, J.–Flasar, I.–Flasarová, M.–Kotzya, O.–Kubát, K.–Ulrych, J., 2005: *Milešovka a milešovský region. Historie, příroda, turistika, klima*. Praha: Academia. 182 s.
- Kopička, P.–Kotzya, O. (edd.) 2009: *Paměti roudnických měšťanů z 18. století. Brodští & Jilkové*. Edice a studie Státního oblastního archivu v Litoměřicích. Svazek I. Litoměřice – Praha: Státní oblastní archiv v Litoměřicích a Scriptorium. 272 s. + 8 barevných příloh.
- Trefný, M.–Chroustovský, L.–Kotzya, O., 2010: *Polykulturní výšinné sídliště na vrchu Sovice u Vetlé na Podřipsku. Výsledky archeologického výzkumu z let 2007–2008*. Plzeň: Filozofická fakulta Západočeské univerzity v Plzni a Podřipské muzeum v Roudnici nad Labem. 88 s.
- Kotyzová, I.–Kotzya, O., 2011: *Zmizelé Čechy: Litoměřice*. Praha – Litomyšl: Paseka. 88 s. + 128 obr.

2. Články a studie

- Kotzya, O.–Salač, V., 1988: *Rybářská závaží z polykulturního sídliště v Lovosicích – Resslově ulici*, Vlastivědný sborník Litoměřicko 24, 55–71.
- Blažek, J.–Kotzya, O., 1990: *Pohřebiště z doby stěhování národů v Lovosicích*, Vlastivědný sborník Litoměřicko 26, 59–66.
- Kotzya, O.–Smetana, J., 1992: *Zaniklá osada Mury a města doksanského kláštera*, AR XLIV, 611–632.
- Blažek, J.–Kotzya, O., 1992: *Entwicklung und heutiger Stand der Archäologie in Nordwestböhmen. Eine Skizze*. Dostupné z: <http://biblio.hiu.cas.cz/ask.php?IsisScript=/wbib.xis&dot=h&type=h&from=1&pocet=10&db=biblio&lang=cz&format=standard&to=10&expl=Jahrbuch für sudetendeutsche Museen und Archive> <http://biblio.hiu.cas.cz/ask.php?IsisScript=/wbib.xis&dot=h&type=h&from=1&pocet=10&db=biblio&lang=cz&format=standard&to=10&expl=http://biblio.hiu.cas.cz/ask.php?IsisScript=/wbib.xis&dot=h&type=h&from=1&pocet=10&db=biblio&lang=cz&format=standard&to=10&expl=1991,201–205>.
- Kotzya, O.–Tomas, J., 1993: *Príspevek k problematice prechodu Krušných hor v raném středověku*. In: „Čechy a Sasko v proměnách dějin – Sachsen und Böhmen im Wandel der Geschichte“. Acta Universitatis Purkynianae – Philosophica et historica 1, 373–390. Ústí nad Labem. [Přetisk in Tomas 1999, 225–231.]
- Kotzya, O.–Tomas, J., 1994: *K otázce problematiky panovnických dvorů na dolním Poohří a počátku města Budyně nad Ohří*, Vlastivědný sborník Podřipsko 4, 20–40. [Přetisk in Tomas 1999, 323–334.]
- Blažek, J.–Kotzya, O., 1995: *Další pohřebiště z doby stěhování národů v Lovosicích*, Vlastivědný sborník Litoměřicko 27–28 (1991–1993), 7–12.
- Blažek, J.–Kotzya, O., 1995: *Raně středověké sídliště poblíž kostela sv. Petra v Doksanech a otázka existence (či neexistence) zeměpanského dvora v těchto místech*. In: Blažek, J.–Meduna, P. (edd.), *Archeologické výzkumy v severozápadních Čechách v letech 1983–1992. Příspěvky k pravěku a rané době dějinné severozápadních Čech 2*, 213–224. Most.
- Kotzya, O.–Tomas, J., 1995: *Nejstarší městské hradby v Litoměřicích (Porovnání archeologických nálezů se zprávami pramenů) – Die ältesten Stadtmauern in Litoměřice (Leitmeritz) (Vergleichen der archäologischen Funde mit den schriftlichen Quellen)*, AH 20, 91–106. [Přetisk in Tomas 1999, 185–196.]
- Kotzya, O.–Tomas, J., 1995: *Počátky Budyně nad Ohří*, Vlastivědný sborník Litoměřicko 27–28 (1991–1993), 19–56. [Přetisk in Tomas 1999, 307–322.]
- Kotzya, O., 1996: *Třebívlicko v pravěku a časně době dějinné*. In: *Obnova venkova 8 – Zpravodaj venkova 1. Třebívlicko Podsedicko Libčevsko. Jihozápadní úpatí Českého středohoří*, 10–80. Praha.
- Kotzya, O.–Tomas, J., 1997: *Kopisty na Litoměřicku (Pokus o rozlišení Českých a Německých Kopist v listinách do roku 1300)*. In: Kubková, J.–Klápště, J.–Ježek, M.–Meduna, P. (edd.), *Život v archeologii středověku. Sborník příspěvků věnovaných Miroslavu Richterovi (* 29. 5. 1932) a Zdeňku Smetánkovi (* 21. 10. 1931)*, 371–381. Praha. [Přetisk in Tomas 1999, 233–241.]
- Doskočil, O.–Kotzya, O., 1998: *Znovuzrozené Jandovo muzeum v Budyni nad Ohří*. Dostupné z: <http://biblio.hiu.cas.cz/ask.php?IsisScript=/wbib.xis&dot=h&type=h&from=1&pocet=10&db=biblio&lang=cz&format=standard&to=10&expl=Vlastivědný sborník Podřipsko> <http://biblio.hiu.cas.cz/ask.php?IsisScript=/wbib.xis&dot=h&type=h&from=1&pocet=10&db=biblio&lang=cz&format=standard&to=10&expl=Vlastivědný sborník Podřipsko>

- pl=http://biblio.hiu.cas.cz/ask.php?IsisScript=/wbib.xis&dot=h&type=h&from=1&pocet=10&db=biblio &lang=cz&format=standard&to=10&expl=1998, 8, č. 2, 154–160.
- Kotzya, O., 1998: *Málo známá návštěva moravského velmože Karla ze Žerotína v Litoměřicích a Děčíně*, Děčínské vlastivědné zprávy 8, č. 1, 20–24.
- Blažek, J.–Kotzya, O., 2002: *Pohřebiště kultury zvoncovitých pohárů ve Schwarzenberské ruční cihelně v Lovosicích*. In: Čech, P.–Smrž, Z. (edd.), Sborník Drahomíru Kouteckému, 27–36. Most.
- Kotzya, O.–Sýkora, M., 2003: *Nálezy skel při archeologických výzkumech na Dómském vrchu v Litoměřicích v letech 1999–2001 (Sdělení)*, Historické sklo 3. Sborník pro dějiny skla, 99–101.
- Kotzya, O., 2004: *Peruc a okolí v časné době dějinné a na prahu středověku. K počátkům přemyslovské správy na tomto území*. In: Peruc v mýtech a dějinách. Sborník příspěvků k miléniu setkání knížete Oldřicha s Boženou, 34–125. Peruc.
- Kotzya, O. (ed.) 2007: *Letopisné záznamy pražské rodiny Turnarů z let 1581–1588 v petrohradském exem-pláři Koldinova zákoníku*, Porta Bohemica. Sborník historických prací 4, 131–145.
- Kotzya, O., 2008: *Nejstarší pražský most přes Vltavu a raně středověké mostní stavby ve střední Evropě*, Studia Mediaevalia Pragensia 8, 219–276.
- Kotzya, O.–Kopička, P. (ed.), 2009: *Zakladatelské dílo pražského biskupa Jana IV. z Dražic v Roudnici nad Labem (1333–1340) v pamětních záznamech očitých svědků a otázka jejich interpretace (Studie a edice pramenů)*, Porta Bohemica. Sborník historických prací 5, 43–89.
- Roedl, B.–Kotzya, O., 2009: *Rejstřík k neznámé kronice v kontextu lounské raně novověké dějepiscetví*, Porta Bohemica. Sborník historických prací 5, 135–149.
- Klápště, J.–Kotzya, O., 2011: *Jindřich Tomas (23. 5. 1927 – 22. 9. 2010)*, ČČH 109, 617–621.
- Trefný, M.–Kotzya, O., 2011: *Archeologický výzkum neolitického a lužického sídliště v poloze „U nádraží“, k. ú. Hoštka, okr. Litoměřice*, Podřipský muzejník 5–6 (2009–2010), 3–19.
- Kotzya, O., 2012: *Archeologické výzkumy a nálezy litoměřického muzea v letech 1989–2011*, Podřipský muzejník 7, 29–128.
- Kotzya, O.–Sýkora, M., 2012: *Litoměřický hrad a jeho počátky (Poznámky k hradní politice Jana Lucemburského v severozápadních Čechách)*. In: Kuljavceva Hlavová, J.–Kotzya, O.–Sýkora, M. (edd.), Hrady českého severozápadu. Sborník k životnímu jubileu Tomáše Durdíka, 87–148. Most.
- Kotzya, O.–Lukas, J., 2013: *Nález Otto-Adelheidského denáru v Doksanech (okr. Litoměřice)*, Numismatický sborník 27, 227–232.
- Kotzya, O., 2013: *K počátkům vodních mlýnů v českých zemích aneb o existenci vltavských jezů a hydraulických mlýnů v Praze 10. století. Poznámky k břevnovskému aktu ze 14. ledna 993*. In: Boháčová, I.–Sommer, P. (edd.), Středověká Evropa v pohybu. K počtě Jana Klápště – Medieval Europe in motion. In honour of Jan Klápště, 461–499. Praha.
- Kotzya, O.–Sýkora, M., 2016: *Příloha 1 – edice listin*. In: Lehký, I.–Sýkora, M. (edd.), Oltářík. Hrad Jakoubka z Vřesovic, 98–101. Most.
- Sýkora, M.–Kotzya, O.–Trefný, M., 2016: *Sídliště únětické kultury v Hrdlech, okr. Litoměřice*, Podřipský muzejník 8 [2014], 3–24.
- Crkal, J.–Kotzya, O.–Sýkora, M., 2017: *Třebošín*. In: Lehký, I.–Sýkora, M. (edd.), Kalich a Panna. Hrady Jana Žižky, 233–241. Most.
- Kotzya, O.–Sýkora, M., 2017: *Žižka před Litoměřicemi*. In: Lehký, I.–Sýkora, M. (edd.), Kalich a Panna. Hrady Jana Žižky, 20–24. Most.
- Kotzya, O., 2019: *Příběh jednoho hrnce z Lovosic. Poznámky k časné slovanskému osídlení Litoměřicka*. In: Archeologie severozápadních Čech 1. Sborník k počtě Milanu Zápotockému, 100–113. Ústí nad Labem – Teplice – Roudnice nad Labem.

Historická klimatologie

1. Monografie

- Brázdil, R.–Kotzya, O., 1995: *History of Weather and Climate in the Czech Lands I (Period 1000–1500)*. Zürich: Zürcher Geographische Schriften 62. 260 s.

- Kotyza, O.–Cvrk, F.–Pažourek, V., 1995: *Historické povodně na dolním Labi a Vltavě*. Děčín: Okresní muzeum Děčín. 169 s.
- Brázdil, R.–Kotyza, O., 1996: *History of Weather and Climate in the Czech Lands II. The earliest daily observations of the weather in the Czech Lands – Historie počasí a podnebí v Českých zemích II. Nejstarší denní pozorování počasí v Českých zemích*. Brno: Masarykova univerzita Brno. 178 s.
- Brázdil, R.–Kotyza, O., 1999: *History of Weather and Climate in the Czech Lands III. The earliest daily observations of the weather in the Czech Lands II*. Brno: Masaryk University. 228 s.
- Brázdil, R.–Kotyza, O., 2000: *History of Weather and Climate in the Czech Lands IV. Utilisation of Economic Sources for the Study of Climate Fluctuation in the Louny Region in the Fifteenth–Seventeenth Centuries*. Brno: Masaryk University. 350 s.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Štekl, J.–Kotyza, O.–Valášek, H.–Jež, J., 2004: *History of Weather and Climate in the Czech Lands VI: Strong Winds*. Brno: Masaryk University. 378 s.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Elleder, L.–Kakos, V.–Kotyza, O.–Květoň, V.–Macková, J.–Müller, M.–Štekl, J.–Tolasz, R.–Valášek, H., 2005: *Historické a současné povodně v České republice. Historie počasí a podnebí v českých zemích*. Svazek VII. Brno – Praha: Masarykova univerzita v Brně a Český hydrometeorologický ústav v Praze. 370 s.
- Brázdil, R.–Březina, L.–Dobrovolný, P.–Dubrovský, M.–Halášová, O.–Hostýnek, J.–Chromá, K.–Janderková, J.–Kaláb, Z.–Kepřtová, K.–Kirschner, K.–Kotyza, O.–Krejčí, O.–Kunc, J.–Lacina, J.–Lepka, Z.–Létal, A.–Macková, J.–Máčka, Z.–Muliček, O.–Roštínský, P.–Řehánek, T.–Seidenglanz, D.–Semerádová, D.–Sokol, Z.–Soukalová, E.–Štekl, J.–Trnka, M.–Valášek, H.–Věžník, A.–Voženílek, V.–Žalud, Z., 2007: *Vybrané přírodní extrémy a jejich dopady na Moravě a ve Slezsku*. Brno – Praha – Ostrava: Masarykova universita, Český hydrometeorologický ústav, Ústav geoniky Akademie věd ČR. 432 s.
- Brázdil, R.–Kotyza, O.–Dobrovolný, P.–Řezníčková, L.–Valášek, H., 2013: *Climate of the Sixteenth Century in the Czech Lands*. History of Weather and Climate in the Czech Lands. Volume X. Brno: Masaryk University. 286 s.
- Brázdil, R.–Trnka, M.–Řezníčková, L.–Balek, J.–Bartošová, L.–Bičík, I.–Vudlín, P., Čermák, P.–Dobrovolný, P.–Dubrovský, M.–Farda, A.–Hanel, M.–Hladík, J.–Hlavinka, P.–Janský, B.–Ježík, P.–Klem, K.–Kocum, J.–Kolář, T.–Kotyza, O.–Kyncl, T.–Krnouška Lorencová, E.–Macků, J.–Mikšovský, J.–Možný, M.–Muzikář, R.–Novotný, I.–Pártl, A.–Pařil, P.–Pokorný, R.–Rybníček, M.–Smerádová, D.–Soukalová, E.–Stachoň, Z.–Štěpánek, P.–Štych, P.–Tremel, P.–Urban, O.–Vačkář, D.–Valášek, H.–Vizina, A.–Vlnas, R.–Vopravil, J.–Zahradníček, P.–Žalud, Z., 2015: *Sucho v českých zemích: minulost, současnost a budoucnost*. Historie počasí a podnebí v českých zemích. Svazek XI. Brno: Centrum výzkumu globální změny Akademie věd České republiky, v. v. i. 402 s.

2. Studie a články

- Kotyza, O., 1990: *Vývoj řeky Ohře a zanikání středověkých vsí (Příspěvek k historické klimatologii a k dějinám osídlení dolního Poohří)*, Vlastivědný sborník Litoměřicko 26, 5–29.
- Kotyza, O.–Pejml, K.–Sládková, J., 1990: *Několik poznámek ke kolísání klimatu v Čechách 14. a 15. století – Einige Bemerkungen zum Schwanken des Klimas in Böhmen während des 14. und 15. Jahrhunderts*, AH 15, 511–516.
- Kotyza, O., 1992: *Archeologické a přírodovědné prameny jako prameny historické klimatologie – Archäologische und naturwissenschaftliche Beobachtungen als Quellen zur historischen Klimatologie*, AH 17, 449–459.
- Kotyza, O., 1993: *Literary narratives as data sources for historical climatology*. In: Růžičková, E.–Zeman, A.–Mirecki, J. (edd.): Application of direct and indirect data for the reconstruction of climate during the last two millennia. Praha, 100–103.
- Brázdil, R.–Kotyza, O., 1995: *Daily meteorological observations of Charles Senior of Žerotín in the years 1588–1591*. Scripta Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis, Geography 25, 7–39.
- Brázdil, R.–Kotyza, O., 1995: *Denní záznamy o počasí v Praze v letech 1649–1650*, Meteorologické zprávy 48, 109–111.

- Brázdil, R.–Kotzya, O., 1995: *Nejstarší denní záznamy počasí v Čechách*, Meteorologické zprávy 48, 184–186.
- Brázdil, R., Kotzya, O., 1995: *Climatic fluctuation in the last two thousand years*. In: Heikinheimo, P. (ed.), International Conference on Past, Present and Future Climate. Painatuskeskus, 157–160. Helsinki.
- Kotzya, O., 1995: *Kolísání klimatu v prvním tisíciletí našeho letopočtu (Několik úvah)*, Vlastivědný sborník Litoměřicko 27–29 (1991–1993), 151–168.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Kotzya, O., 1996: *Climate fluctuation in Czech Lands during the 16th century in the Central European context*, Zeszyty naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego MCLXXXVI, Prace geograficzne – zeszyt 102, 497–502.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 1996: *Denní pozorování Tadeáše Hájka z Hájku z let 1557–1558*, Meteorologické zprávy 49, 85–89.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 1996: *Několik poznámek k nejstarším denním pozorováním počasí na území České republiky v letech 1533–1545*, Meteorologické zprávy 49, 90–91.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 1996: *The earliest daily weather records in the Czech Lands and their utilization for the reconstruction of the climate*, Weather 51, 341–349.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 1997: *Kolísání klimatu v Českých zemích v první polovině našeho tisíciletí*, AR XLIX 49, 663–699.
- Brázdil, R.–Glaser, R.–Pfister, C.–Dobrovolný, P.–Antoine, J.-M.–Barriendos, M.–Camuffo, D.–Deutsch, M.–Enzi, S.–Guidoboni, E.–Kotzya, O.–Rodrigo, F. S., 1999: *Flood events of selected European rivers in the sixteenth century*, Climatic Change 43, 239–285.
- Glaser, R.–Brázdil, R.–Pfister, C.–Dobrovolný, P.–Barriendos, M.–Bokwa, A.–Camuffo, D.–Kotzya, O.–Limanowka, D.–Rácz, L.–Rodrigo, F. S., 1999: *Seasonal temperature and precipitation fluctuations in selected parts of Europe during the sixteenth century*, Climatic Change 43, 169–200.
- Kotzya, O., 1999: Christian Pfister, Wetternachhersage. *500 Jahre Klimavariationen und Naturkatastrophen (1496–1995)*, Bern – Stuttgart – Wien 1999 [recenze knihy], ČČH 97, 848–849.
- Pfister, C.–Brázdil, R.–Glaser, R.–Barriendos, M.–Camuffo, D.–Deutsch, M.–Dobrovolný, P.–Enzi, S.–Guidoboni, E.–Kotzya, O.–Militzer, S.–Rácz, L.–Rodrigo, F. S., 1999: *Documentary evidence on climate in sixteenth-century Europe*, Climatic Change 43, 55–110.
- Pfister, C.–Brázdil, R.–Glaser, R.–Bokwa, A.–Holawe, F.–Limanowka, D.–Kotzya, O.–Munzar, J.–Rácz, L.–Strömmer, E.–Schwarz-Zanetti, G., 1999: *Daily weather observations in sixteenth-century Europe*, Climatic Change 43, 111–150.
- Pfister, Ch.–Brázdil, R.–Glaser, R. (edd.), 1999: *Climatic Variability in Sixteenth-Century Europe and its Social Dimension*. Reprinted from Climatic Change Volume 43, No. 1, 1999. Dordrecht – Boston – London: Kluwer Academic Publishers. 352 s. (knižní přetisk souboru textů z Climac Change 43, No. 1, 1999).
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 2000: *Utilisation of the Louny economic sources for the reconstruction of winter temperature patterns in 1518–1621*, Prace Geograficzne UJ 107, 71–78.
- Kotzya, O., 2000: *Wenzel Katzerowsky a jeho přínos historické klimatologii*. In: Pátková, H. (ed.), Česká beseda [I] o německých badatelích v oblasti pomocných věd historických, archivnictví a edic historických pramenů, 13–23. Dolní Břežany.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 2001: *Současná historická klimatologie a možnosti jejího využití v historickém výzkumu*, Časopis Matice moravské 120 – Supplementum I, 17–59.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 2001: *Meteorologické záznamy děkana Bartoloměje Michala Zelenky z Čech z let 1680–1682, 1691–1694 a 1698–1704*, Meteorologické zprávy 54, 145–155.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Kakos, V.–Kotzya, O., 2004: *Historical and recent floods in the Czech Republic: causes, seasonality, trends, impacts*. In: Flood Risk Management: Hazards, Vulnerability, Mitigation Measures, 35–46. Ostrov u Tisí.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Kotzya, O., 2004: *Floods in the Czech Republic during the past millennium*. In: Etiages et crues extremes régionaux en Europe perspectives historiques, 81–88. Paris.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Kotzya, O., 2004: *Floods in the Czech Republic during the past millennium*, La Houille Blanche 2004, No 5, 50–55.

- Brázdil, R.–Valášek, H.–Kotzya, O., 2004: *Meteorological records of Michel Stueler of Krupka and their contribution to the knowledge of the climate of the Czech Lands in 1629–1649*. In: Drbohlav, D.–Kalvoda, J.–Voženílek, V. (edd.), *Czech Geography at the Dawn of the Millennium*, 95–112. Olomouc.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Elleder, L.–Kakos, V.–Kotzya, O.–Macková, J.–Valášek, H., 2005: *Studium historických povodní v České republice jako příspěvek k historické hydrologii*. In: *Hydrologické dni 2005*, 311–329. Bratislava.
- Brázdil, R.–Kotzya, O.–Dobrovolný, P., 2006: *July 1432 and August 2002 – two millennial floods in Bohemia?*, *Hydrological Sciences Journal* 51, 848–863.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Kakos, V.–Kotzya, O., 2006: *Historical and recent floods in the Czech Republic: causes, seasonality, trends, impacts*. In: *Flood Risk Management: Hazards, Vulnerability and Mitigation Measures*. NATO Science Series. Vol. 67, 247–259. Dordrecht.
- Kotzya, O., 2006: *Nejextrémnější velké vody na dolním českém toku řeky Labe v letech 1118–1598 a otázka věrohodnosti značek povodní na zámecké skále v Děčíně, v Litoměřicích a Ústí nad Labem*, *Podřipský muzejník* 2, 31–69.
- Kotzya, O., 2006: „*Skutkům předků svých zahynouti nedají*“. *Ocenění významu vyprávěcích pramenů severočeské provenience pro studium kolísání klimatu v českých zemích*. In: Pátková, H. (ed.), *Česká beseda* [2] o německých i českých kronikách, pamětech a dalších vyprávěcích pramenech, 25–103. Dolní Břežany.
- Kotzya, O., 2006: *Emmanuel Le Roy Ladurie, Histoire humaine et comparée du Climat, I. Canicules et glaciers (XIIIe–XVIIIe siècle), Paris 2004* [recenze knihy], *ČČH* 104, 654–655.
- Brázdil, R.–Řezníčková, L.–Valášek, H.–Kotzya, O., 2007: *Early instrumental meteorological observations in the Czech Lands III: František Jindřich Jakub Kreybich, Žitenice, 1787–1829*, *Meteorologický časopis* 10, č. 2, 63–74.
- Kotzya, O.–Elleder, L., 2007: *Letní povodně v roce 1582, rekonstrukce historické události a doklady o změnách hydrologických podmínek*. In: Langhammer, J. (ed.), *Změny v krajině a povodňové riziko. Sborník příspěvků semináře Povodně a změny v krajině (PřF UK Praha 5. 6. 2007)*, 233–239. Praha.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 2008: *Historická klimatologie a historie*. In: Dvořák, J.–Knoz, T. (edd.), *IX. sjezd historiků (Pardubice 6.–8. září 2006)*. Svazek II. *Historie v kontextu ostatních vědních disciplín*, 265–341. Brno – Praha – Pardubice – Ústí nad Labem.
- Brázdil, R.–Zahradníček, P.–Dobrovolný, P.–Kotzya, O.–Valášek, H., 2008: *Historical and recent viticulture as a source of climatological knowledge in the Czech Republic*, *Geografie* 113, 351–371.
- Dobrovolný, P.–Brázdil, R.–Kotzya, O.–Macková, J., 2008: *Několik poznámek k příspěvku „Nová“ historická tornáda a tromby v českých zemích*, *Meteorologické zprávy* 61, č. 3, 90–92.
- Dobrovolný, P.–Brázdil, R.–Valášek, H.–Kotzya, O.–Macková, J.–Haličková, M., 2009: *A standard paleoclimatological approach to temperature reconstruction in historical climatology: an example from the Czech Republic, A. D. 1718–2007*, *International Journal of Climatology* 29, 1478–1492.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Macková, J.–Kotzya, O.–Valášek, H.–Chromá, K., 2009: *Historické klima a povodně v českých zemích – Historical Climate and Floods in the Czech Lands*. In: Hrnčiarová, T.–Markovčin, P.–Zvara, I. (edd.), *Atlas krajiny České republiky – Landscape Atlas of the Czech Republic*, 94–95. Praha – Průhonice.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 2010: *Český pohled na dějiny klimatu*. In: Behringer, W., *Kulturní dějiny klimatu. Od doby ledové po globální oteplování*, 299–323, 371–376. Praha – Litomyšl.
- Dobrovolný, P.–Brázdil, R.–Kotzya, O.–Valášek, H., 2010: *Extreme summer and winter temperatures in the Czech Lands after A. D. 1500 and their Central European context*, *Geografie* 115, 266–283.
- Glaser, R.–Riemann, D.–Schönbein, J.–Bariendos, M.–Brázdil, R.–Bertolin, Ch.–Camuffo, D.–Deutsch, M.–Dobrovolný, P.–van Engelen, A.–Enzi, S.–Haličková, M.–Koenig, S. J.–Kotzya, O.–Limanówka, D.–Macková, J.–Sghedoni, M.–Martin, B.–Himmelsbach, I., 2010: *The variability of European floods since AD 1500*, *Climatic Change* 101, 235–256.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Trnka, M.–Kotzya, O.–Řezníčková, L.–Valášek, H.–Zahradníček, P.–Štěpánek, P., 2013: *Drought in the Czech Lands, 1090–2012 AD*, *Climate of the Past* 9, 1985–2002.
- Brázdil, R.–Řezníčková, L.–Kotzya, O.–Valášek, H.–Dobrovolný, P., 2013: *Droughts in the Czech Lands during the 18th century*. In: Stojanov, R., Žalud, Z., Cudlín, P., Farda, A., Urban, O., Trnka, M. (edd.),

- Global Change and Resilience. From Impacts to Response. Proceedings of the 3rd Annual Global Change and Resilience Conference, 110–114. Brno.
- Dobrovolný, P.–Brazdil, R.–Trnka, M.–Kotzya, O.–Valášek, H., 2013: *Precipitation variability in the Czech Lands since AD 1500: How strong is the signal contained within documentary sources?* In: Stojanov, R., Žalud, Z., Cudlín, P., Farda, A., Urban, O., Trnka, M. (edd.), *Global Change and Resilience. From Impacts To Response. Proceedings of the 3rd annual Global Change and Resilience Conference*, 95–99. Brno.
- Brázdil, R.–Kotzya, O., 2014: *Meteorologické záznamy Pavla Korky z Korkyně ve světle dobových informací o počasí a příbuzných jevech z českých zemí*. In: Vybíral, Z. (ed.), *Paměti Pavla Korky z Korkyně. Zápisky křesťanského rytíře z počátku novověku*, 252–291. České Budějovice.
- Brázdil, R.–Řezníčková, L.–Valášek, H.–Kiss, A.–Kotzya, O., 2014: *Past locust outbreaks in the Czech Lands: do they indicate particular climatic patterns?*, *Theoretical and Applied Climatology* 116, 343–357.
- Wetter, O.–Přister, Ch.–Werner, J. P.–Zorita, E.–Wagner, S.–Seneviratne, S. I.–Herget, J.–Grünewald, U.–Luterbacher, J.–Alcoforado, M.–J.–Barriendos, M.–Bieber, B.–Brázdil, R.–Burmeister, K. H.–Camenisch, Ch.–Contino, A.–Dobrovolný, P.–Glaser, R.–Himmelsbach, I.–Kiss, A.–Kotzya, O.–Labbé, T.–Limanówka, D.–Litzenburger, L.–Nordli, Ø.–Přibyl, K.–Retsö, D.–Riemann, D.–Rohr, Ch.–Siegfried, W.–Söderberg, J.–Spring, J.–L., 2014: *The year-long unprecedented European heat and drought of 1540 – a worst case*, *Climatic Change* 125, 349–363 + Supplement. 64 s.
- Dobrovolný, P.–Brazdil, R.–Trnka, M.–Kotzya, O.–Valášek, H., 2015: *Precipitation reconstruction for the Czech Lands, AD 1501–2010*, *International Journal of Climatology* 35, 1–14.
- Přister, Ch.–Wetter, O.–Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Glaser, R.–Luterbacher, J.–Seneviratne, S. I.–Zorita, E.–Alcoforado, M.–J.–Barriendos, M.–Bieber, U.–Burmeister, K. H.–Camenisch, Ch.–Contino, A.–Grünewald, U.–Herget, J.–Himmelsbach, I.–Labbé, T.–Limanówka, D.–Litzenburger, L.–Kiss, A.–Kotzya, O.–Nordli, Ø.–Přibyl, K.–Retsö, D.–Riemann, D.–Rohr, Ch.–Siegfried, W.–Spring, J.–L.–Söderberg, J.–Wagner, S.–Werner, J. P., 2015: *Tree-rings and people – different views on the 1540 Megadrought. Reply to Büntgen et al., 2015*, *Climatic Change* 131, 191–198.
- Řezníčková, L.–Brázdil, R.–Kotzya, O.–Valášek, H., 2015: *Documentary evidence as a source of data for studying droughts in the Czech Lands*. In: *Global Change: A Complex Challenge. Conference Proceedings*, 26–29. Brno.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Trnka, M.–Řezníčková, L.–Büntgen, U.–Kotzya, O.–Valášek, H.–Štěpánek, P., 2016: *Documentary and instrumental-based drought indices for the Czech Lands back to AD 1501*, *Climate Research* 70, 103–117.
- Brázdil, R.–Řezníčková, L.–Valášek, H.–Dolák, L.–Kotzya, O., 2016: *Climatic effects and impacts of the 1815 eruption of Mount Tambora in the Czech Lands*, *Climate of the Past* 12, 1361–1374.
- Kotzya, O., 2016: *Srpnová povodeň roku 1501 na Litoměřicku očima současníků*. In: Kopicčka, P. (ed.), *Fontes ipsi sitiunt. Sborník prací k sedmdesátinám archiváře a historika Eduarda Mikuška*, 43–65. Litoměřice – Praha.
- Brázdil, R.–Kotzya, O.–Bauch, M., 2017: *Climate and Famines in the Czech Lands Prior AD 1500*. In: Collet, D.–Schuh, M. (edd.), *Famines During the „Little Ice Age“ (1300–1800). Socionatural Entanglements in Premodern Societies*, 91–114. Cham.
- Brázdil, R.–Řezníčková, L.–Valášek, H.–Dolák, L.–Kotzya, O., 2017: *Climatic and other responses to the Lakagígar 1783 and Tambora 1815 volcanic eruptions in the Czech Lands*, *Geografie* 122, 147–168.
- Brázdil, R.–Szabó, P.–Dobrovolný, P.–Řezníčková, L.–Kotzya, O.–Suchánková, S.–Valášek, H., 2017: *Windstorm of the eighteenth century in the Czech Lands: course, extent, impacts*, *Theoretical and Applied Climatology* 129, 623–632.
- Brázdil, R.–Szabó, P.–Stucki, P.–Dobrovolný, P.–Řezníčková, L.–Kotzya, O.–Valášek, H.–Dolák, L.–Zahradníček, P.–Suchánková, S., 2017: *The second most disastrous windstorm of the 19th century in the Czech Lands, 26–27 October 1870*, *Theoretical and Applied Climatology* 132, 1201–1216. <https://doi.org/10.1007/s00704-017-2146-1>.
- Brázdil, R.–Szabó, P.–Stucki, P.–Dobrovolný, P.–Řezníčková, L.–Kotzya, O.–Valášek, H.–Melo, M.–Suchánková, S.–Dolák, L.–Chromá, K., 2017: *The outstanding severe windstorm of 7 December 1868 in the Czech Lands and its Central European context*, *International Journal of Climatology* 37, 14–29.

- Camenisch, C.–Keller, K. M.–Salvisberg, M.–Amann, B.–Bauch, M.–Blumer, S.–Brázdil, R.–Brännimann, S.–Büntgen, U.–Campbell, B. M. S.–Fernández-Donado, L.–Grosjean, M.–Hoffmann, R. C.–Huhtamaa, H.–Joos, F.–Kiss, A.–Kotyza, O.–Lehner, F.–Luterbacher, J.–Maughan, N.–Neukom, R.–Novy, T.–Pribyl, K.–Raible, C. C.–Riemann, D.–Schuh, M.–Slavin, P.–Werner, J. P.–Wetter, O., 2017: *1430s: a cold period of extraordinary internal climate variability during the early Spörer Minimum with social and economic impacts in north-western and central Europe*, *Climate of the Past* 12, 2107–2126.
- Brázdil, R.–Stucki, P.–Szabó, P.–Řezníčková, L.–Dolák, L.–Dobrovolný, P.–Tolasz, R.–Kotyza, O.–Chromá, K.–Suchánková, S., 2018: *Windstorms and forest disturbances in the Czech Lands: 1801–2015*, *Agricultural and Forest Meteorology* 250–251, 47–63.
- Brázdil, R.–Možný, M.–Klír, T.–Řezníčková, L.–Trnka, M.–Dobrovolný, P.–Kotyza, O., 2019: *Climate variability and changes in the agricultural cycle in the Czech Lands from the 16th century to the present*, *Theoretical and Applied Climatology* 136, 553–573.
- Brázdil, R.–Dobrovolný, P.–Trnka, M.–Řezníčková, L.–Dolák, L.–Kotyza, O., 2019: *Extreme droughts and their human responses in the Czech Lands in the pre-instrumental period*, *Climate of the Past* 15, 1–24.
- Brázdil, R.–Chromá, K.–Dolák, L.–Kotyza, O.–Řezníčková, L.–Dobrovolný, P.–Černoch, Z., 2019: *Spatio-temporal variability of tornadoes in the Czech Lands, 1801–2017*, *Theoretical and Applied Climatology* 136, 1233–1248.

Ediční projekty

- Kotyza, O.–Smetana, J.–Tomas, J. (edd.), 1997: *Dějiny města Litoměřic*. Litoměřice: Městský úřad. 480 s.
- Tomas, J., 1999: *Od raně středověké aglomerace k právnímu městu a městskému stavu (Výběr studií)*. Sestavili J. Klápště a O. Kotyza. Litoměřice: Okresní muzeum v Litoměřicích. 390 s.
- Kuljavceva Hlavová, J.–Kotyza, O.–Sýkora, M. (edd.), 2012: *Hrady českého severozápadu. Sborník k životnímu jubileu Tomáše Durdíka*. Most: Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech. 316 s.